

Politie in de netwerksamenleving. De opbrengst van de netwerkfunctie voor de kerntaken opsporing en handhaving openbare orde en de sturing hierop in de gebiedsgebonden politiezorg (2012). I. Helsloot, J. Groenendaal en E.C. Warners (Crisislab, Renswoude). Politiekunde 44

Doelstelling

Verstevigen van het empirisch fundament van het onderzoek naar de politieke netwerkpraktijk door inzicht te geven in de veronderstelde en geobserveerde mate waarin en de wijze waarop de politie participeert in netwerken en wat de opbrengst hiervan is voor de kernpolitietaken opsporing en handhaving van de openbare orde. Daarnaast het bieden van handvatten bij het vormgeven van de politieke netwerkfunctie door onder andere te analyseren hoe politieke leidinggevers sturing kunnen geven aan functionarissen met een netwerkende taak.

Onderzoeksvragen

1. Hoe zien de netwerken waarin de politie participeert eruit?
2. In hoeverre en hoe participeert de politie in deze netwerken?
3. In hoeverre en hoe sturen politieke leidinggevers hun medewerkers met een netwerkende taak?
4. Wat is de aantoonbare opbrengst van het participeren in deze netwerken door de politie voor de kerntaken opsporing en handhaving van de openbare orde?
5. In hoeverre is sturing van de politieke netwerker mogelijk en noodzakelijk?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- diepte-interviews met 5 wijkagenten in resp. Amsterdam-Amstelland en Brabant Zuid-Oost
- participerende observatie van 5 buurtbrigadiers in Brabant Zuid-Oost, elk 5 dagen

Samenvatting

De complexere wordende samenleving vraagt, zo stellen beleidsmakers en politieonderzoekers al jaren, om een politieorganisatie die als netwerkspeler – of zelfs netwerkregisseur – opereert in zich steeds uitbreidende veiligheidsnetwerken. Het doel is vooral om de politiefuncties handhaving openbare orde en opsporing effectief te kunnen vervullen. Of met participatie van de politie in netwerken dit doel ook wordt bereikt is nog nauwelijks onderzocht. In dit onderzoek worden beleid en praktijk daarom met elkaar geconfronteerd door te kijken naar de bestaande netwerkliteratuur, het politiebeleid en de politieke netwerkpraktijk binnen de gebiedsgebonden politiezorg. Daarnaast wordt gekeken naar de mate waarin en wijze waarop politieke leidinggevers sturing geven aan politieke netwerkers. In de regio Brabant Zuid-Oost zijn wijkagenten geobserveerd en is gesproken met leidinggevers en netwerkpartners. Deze bevindingen zijn getoetst aan de opbrengsten van diepte-interviews met buurtregisseurs en leidinggevers binnen de regio Amsterdam-Amstelland.

De wijkagent wordt geconfronteerd met zich steeds uitbreidende en actievere veiligheidsnetwerken. Wijkagenten participeren zelf ook actief in deze netwerken en moeten daarbij het politiebeleid trotseren om effectief te zijn als netwerker. Ze delen informatie met hun partners terwijl juist de informatiehaalfunctie van de politie in de netwerken ten behoeve van anderen in het korps en het wegzetten van oneigenlijke taken door de politie niet goed van de grond komen.

De onderzoekers reflecteren daarom op het nut van netwerken door de wijkagenten, dat overigens slechts 8% van de tijd van wijkagenten in beslag neemt en ook nog eens grotendeels uit informeel netwerken bestaat. Gezien vanuit de kernfuncties van de politie, opsporing en

handhaving van de openbare orde heeft netwerken geen duidelijke waarde voor de politie. Toch wordt de deelname van wijkagenten in de netwerken zeer gewaardeerd door partners. Met name de uitstraling van de zogenaamde 'zwaardmacht' is een essentiële netwerkbijdrage volgens de partners. Daarnaast verbetert het de hulpverlening aan individuen en daarmee de leefbaarheid van de buurt. De onderzoekers concluderen dan ook dat de illusie moet worden losgelaten dat het netwerken van wijkagenten leidt tot het wegzetten van niet primair geachte politietaken. Toch houden de onderzoekers een pleidooi voor meer goede wijkagenten met een brede functie-invulling.